

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I
NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE
M. PIEKARY ŚLĄSKIE
W
I-PÓŁROCZU 2009R.**

I. Wstęp

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 69, poz. 415 z 2008r. z późn. zm.) opracowanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitoring zawodów jest jedną z zasadniczych metod obserwacji i analizy rynku pracy. To proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz istotnych dla systemu kształcenia zawodowego oraz szkolenia bezrobotnych.

Niniejszy raport stanowi próbę określenia, które zawody – występujące na lokalnym rynku pracy – są deficytowe, które zaś nadwyżkowe. Poznanie zawodów, na które jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach, jak również takich zawodów, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie mniejsze niż liczba potencjalnych pracowników, ma istotne znaczenie w perspektywie stopniowego dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia oraz szkolenia zawodowego do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy.

„*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” zawiera również niezbędne informacje dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym okresie oraz w poszczególnych zawodach, jak i informacje o wolnych miejscach pracy w danym zawodzie. Dogłębna analiza lokalnego rynku pracy pozwala na lepsze dostosowanie usług świadczonych przez urzędy pracy do potrzeb zarówno osób bezrobotnych, poszukujących pracy, jak i pracodawców.

„*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” przeprowadzony jest zgodnie z „*Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” Departamentu Rynku Pracy. Podstawowymi źródłami informacji do opracowania raportu są dane statystyczne zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według zawodów i specjalności (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności oraz zakresu jej stosowania - Dz. U. Nr 265, poz. 2644) oraz ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD. Źródłem informacji do opracowania raportu są, więc dane zawarte w załącznikach:

- 1 Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 - „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I-półrocze 2009 roku”,
- 2 Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 - „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za I-półrocze 2009 roku”.

Zgodnie z „*Zaleceniami metodycznymi...*” całość opracowania będzie obejmowała analizę bezrobocia wg zawodów, analizę ofert pracy wg zawodów oraz analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

II. Analiza bezrobocia wg zawodów

II. 1. Bezrobotni zarejestrowani w I-półroczu 2009 roku wg zawodów.

W I-półroczu 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piekarach Śląskich zarejestrowało się 2121 osób bezrobotnych, w tym 1089 kobiet.

Znaczna część noworejestrujących się osób to osoby nieposiadające zawodu wyuczonego – 649 osób, co stanowi 30,6% ogółu osób bezrobotnych. Wśród wszystkich zarejestrowanych osób w I-półroczu 2009 roku 1472 osoby bezrobotne (69,4% ogółu bezrobotnych) to osoby posiadające zawód wyuczony.

Biorąc pod uwagę elementarne grupy zawodowe, zauważa się, iż najwięcej osób zarejestrowało się w następujących grupach zawodowych:

	<u>Ogółem</u>	<u>Kobiety</u>
• „Sprzedawcy i demonstratorzy”	146	134
• „Pracownicy do spraw finansowych i handlowych”	59	50
• „Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne”	55	47
• „Technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni”	48	6
• „Ślusarze i pokrewni”	48	0
• „Agenci do spraw sprzedaży(handlowcy)”	46	36
• „Szwaczki, hafciarki i pokrewni”	44	44
• „Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym”	44	0
• „Pracownicy obsługi biurowej”	42	37
• „Kucharze”	41	26
• „Gospodarze budynków”	41	12
• „Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni”	33	32
• „Murarze i pokrewni”	33	0
• „Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni”	31	0
• „Technicy mechaniccy”	30	0
• „Elektromonterzy”	28	2
• „Magazynierzy i pokrewni”	27	6
• „Organizatorzy turystyki i pokrewni”	23	22
• „Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni”	22	21

• „Piekarze, cukiernicy i pokrewni”	21	8
• „Mechanicy pojazdów samochodowych”	20	0

W grupie noworejestrujących się osób bezrobotnych 261 osób (12,3% ogółu osób bezrobotnych) to osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Zdecydowana większość w grupie osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki to kobiety – 167 kobiet (co stanowi 64% ogółu noworejestrujących się osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). 187 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki posiadało konkretny zawód, natomiast 74 osoby nie posiadały zawodu wyuczonego.

Najwięcej osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zarejestrowało się w grupach zawodowych (grupy zawodów wg kodu 4-cyfrowego):

	<u>Ogółem</u>	<u>Kobiety</u>
• „Pracownicy do spraw finansowych i handlowych”	16	13
• „Technicy elektronicy, telekomunikacji i pokrewni”	14	3
• „Archeolodzy, socjologodzy i pokrewni”	12	11
• „Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)”	12	11
• „Sprzedawcy i demonstratorzy”	12	10
• „Kucharze”	10	3
• „Fizjoterapeuci i pokrewni”	8	4
• „Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni”	8	8
• „Technicy mechanicy”	7	0
• „Organizatorzy turystyki i pokrewni”	7	6

Biorąc pod uwagę duże grupy zawodowe (kod 2-cyfrowy) można dostrzec, iż najwięcej osób zarejestrowało się w niniejszych grupach zawodowych:

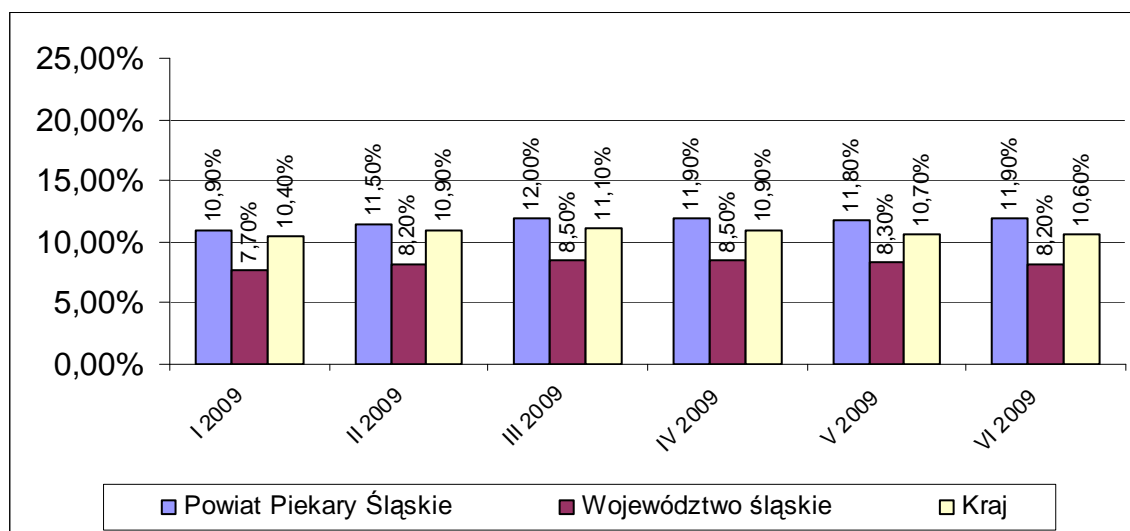
	<u>Ogółem</u>	<u>Kobiety</u>
• „Pracownicy pozostałych specjalności”	158	135
• „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”	146	134
• „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń”	139	7

• „Średni personel techniczny”	131	18
• „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”	118	68
• „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”	111	76
• „Górnicy i robotnicy budowlani”	108	2
• „Pracownicy usług osobistych i ochrony”	106	77
• „Pracownicy obsługi biurowej”	84	54
• „Pozostali specjaliści”	78	56
• „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”	76	6
• „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia”	50	39
• „Kierowcy i operatorzy pojazdów”	40	0
• „Specjaliści nauk fizycznych i matematycznych”	26	5

II. 2. Bezrobotni zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego wg zawodów

Według stanu na dzień 30.06.2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piekarach Śląskich zarejestrowanych było 2150 osób bezrobotnych (1278 kobiet).

Stopa bezrobocia w I-półroczu 2009 roku kształtowała się następująco:

Z powyższych danych wynika, iż nastąpił wzrost stopy bezrobocia. W powiecie m. Piekary Śląskie wzrost wyniósł na przestrzeni 6 m-cy 1 punkt procentowy, w województwie śląskim - 0,5%, natomiast w kraju - 0,2%.

Na koniec czerwca 2009 roku można wyodrębnić następujące kategorie osób bezrobotnych będących w „szczególnej sytuacji na rynku pracy” pozostających w ewidencji tut. PUP:

- osoby do 25 roku życia – 280 osób,
- osoby długotrwale bezrobotne – 633 osoby,
- osoby powyżej 50 roku życia – 207 osób,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych – 432 osoby,
- osoby bez doświadczenia zawodowego – 447 osób,
- osoby bez wykształcenia średniego – 715 osób,
- osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 166 osób,

- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia – 2 osoby,
- osoby niepełnosprawne – 54 osoby,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 282 osoby.

Spośród wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu okresu sprawozdawczego 1527 osób (71%) posiadało zawód wyuczony, natomiast 623 osoby (29%) nie posiadały zawodu.

Najliczniejszą grupę zawodową stanowią „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” - 206 osób bezrobotnych (tj. 9,6% ogółu). W grupie tej najwięcej zarejestrowanych osób posiada zawód sprzedawcy - 197 osób, w tym 187 kobiet.

Drugą grupą zawodową są „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” - 148 osób (6,9% ogółu). Dominują tu zawody:

- robotnik gospodarczy - 52 osoby, w tym 16 kobiet,
- sprzątaczką - 41 osób,
- salowa - 15 osób,
- dozorca - 12 osób, w tym 7 kobiet.

Dużą grupą zawodową są również „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 132 osoby bezrobotne (6,2% ogółu). Najwięcej zarejestrowanych osób w tej grupie posiada zawód:

- szwaczka - 48 osób,
- krawiec - 48 osób, w tym 48 kobiet,
- cukiernik - 9 osób, w tym 7 kobiet.

Nieco mniejszy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowi grupa „Pracownicy pozostałych specjalności” - 129 osób (6% ogółu). W omawianej grupie najwięcej osób posiada zawód:

- asystent ekonomiczny - 39 osób, w tym 34 kobiety,
- handlowiec - 31 osób, w tym 29 kobiet.

Liczną grupę stanowią także „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” - 123 osoby (5,7% ogółu). W grupie tej najwięcej bezrobotnych posiada zawód:

- ślusarz - 38 osób, w tym żadnej kobiety,
- elektromonter [elektryk] zakładowy - 18 osób, w tym 2 kobiety,

- tokarz - 13 osób, w tym 3 kobiety,
- mechanik samochodów osobowych - 11 osób, w tym żadnej kobiety.

Nieco mniej liczne są następujące grupy zawodowe:

- „Górnicy i robotnicy budowlani” - 120 osób bezrobotnych, w tym 4 kobiety,
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” - 119 osób, w tym 91 kobiet,
- „Średni personel techniczny” - 114 osób, w tym 25 kobiet,
- „Pracownicy obsługi biurowej” - 107 osób, w tym 84 kobiety,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” - 82 osoby, w tym 11 kobiet.

Pozostałymi grupami zawodowymi są:

- „Pozostali specjaliści” - 53 osoby, w tym 41 kobiet,
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” - 43 osoby, w tym 37 kobiet,
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów” - 38 osób, w tym 1 kobieta,
- „Specjaliści szkolnictwa” - 17 osób, w tym 12 kobiet,
- „Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia” - 15 osób, w tym 14 kobiet,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów” - 13 osób, w tym 12 kobiet,
- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” - 13 osób, w tym 1 kobieta,
- „Operatorzy i monterzy maszyn” - 13 osób, w tym 6 kobiet,
- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych” - 12 osób, w tym 4 kobiety,
- „Ogrodnicy” - 12 osób, w tym 7 kobiet,
- „Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni” - 11 osób, w tym 2 kobiety,
- „Kierownicy dużych i średnich organizacji” - 3 osoby, w 2 kobiety,
- „Kierownicy małych przedsiębiorstw” - 2 osoby, w tym 1 kobieta,
- „Rolnicy” - 1 osoba, w tym 1 kobieta.

II. 3. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy - stan w końcu okresu sprawozdawczego

Spośród 2150 osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu okresu sprawozdawczego aż 493 (23% ogółu bezrobotnych) to osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. Z tego 378 osób posiada zawód wyuczony, z kolei 115 osób nie posiada zawodu.

W końcu okresu sprawozdawczego zarejestrowane były 74 kobiety długotrwale bezrobotne, co stanowi aż 15% ogółu bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Biorąc pod uwagę liczbę osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, można wyodrębnić grupy zawodów, których udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych jest największy. Są to następujące grupy zawodów:

- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” - 2,9% ogółu osób bezrobotnych, w tym najwięcej osób posiada zawód sprzedawcy - 55 osób,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” - 2,1% ogółu bezrobotnych. W grupie tej najwięcej osób posiada zawód: sprzątaczką - 16 osób,
- „Pracownicy obsługi biurowej” - 1,8% ogółu osób bezrobotnych. W niniejszej grupie przeważają zawody: pracownik biurowy - 18 osób, magazynier - 6 osób, planista produkcyjny - 6 osób,
- „Górnicy i robotnicy budowlani” - 1,5% ogółu zarejestrowanych osób. Najliczniejszymi zawodami w tej grupie są: górnik eksploatacji podziemnej - 12 osób, murarz - 6 osób.

Pozostałymi grupami zawodowymi są:

- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 1,4% ogółu osób bezrobotnych,
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” - 1,3% ogółu,
- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” - 1,3% ogółu,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” - 1,2% ogółu,
- „Pracownicy pozostałych specjalności” - 1,1% ogółu,
- „Średni personel techniczny” - 0,6% ogółu,
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów” - 0,5% ogółu,
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” - 0,3% ogółu,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów” - 0,2% ogółu,

- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” - 0,2% ogółu,
- „Operatorzy i monterzy maszyn” - 0,2% ogółu,
- „Pozostali specjaliści” - 0,1% ogółu,
- „Ogrodnicy” - 0,1% ogółu,
- „Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni” - 0,1% ogółu,
- „Kierownicy dużych i średnich organizacji” - 0,05% ogółu,
- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych” - 0,05% ogółu,
- „Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia” - 0,05% ogółu,
- „Specjaliści szkolnictwa” - 0,05% ogółu.

T-I/P-7. Ranking zawodów* generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie

m. Piekary Śląskie w I-półroczu 2009 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)
1	2	3	4
1	82	Operatorzy i monterzy maszyn	0,3846
2	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3846
3	42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,3846
4	41	Pracownicy obsługi biurowej	0,3738
5	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,3333
6	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3293

7	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3158
8	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,3108
9	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,3010
10	71	Górnicy i robotnicy budowlani	0,2667
11	62	Ogrodnicy	0,2500
12	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,2437
13	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,2348
14	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,2276
15	34	Pracownicy pozostałych specjalności	0,1860
16	73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,1818
17	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,1395
18	31	Średni personel techniczny	0,1228
19	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0833
20	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,0667
21	23	Specjaliści szkolnictwa	0,0588
22	24	Pozostali specjaliści	0,0566
23	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i	0,0000

		instruktorzy	
24	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,0000
25	61	Rolnicy	0,0000
26	64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000

*/Grupy zawodów wg kodu dwucyfrowego uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika $W_{d,l}^k$

Spośród 194 elementarnych grup zawodowych występujących na rynku pracy w Piekarach Śląskich na koniec okresu sprawozdawczego w 15 grupach wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100%, jednakże 12 z tych grup to grupy zawodowe, w których zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną. W przypadku pozostałych 3 grup o maksymalnym wskaźniku długotrwałego bezrobocia liczba osób bezrobotnych waha się od 2 do 3 osób.

III. Analiza ofert pracy wg zawodów

III. 1. Oferty pracy wg zawodów

W okresie sprawozdawczym do Powiatowego Urzędu Pracy w Piekarach Śląskich wpłynęło 901 ofert pracy. Na koniec okresu sprawozdawczego aktualne były 283 oferty pracy.

Spośród wszystkich ofert pracy zgłoszonych w okresie sprawozdawczym do najczęściej występujących można zaliczyć oferty w zawodach:

- pracownik biurowy - 131 ofert pracy,
- elektromonter [elektryk] zakładowy - 56 ofert,
- pozostali monterzy wyrobów złożonych - 55 ofert,
- operator koparek i zwałowarek - 53 oferty
- sprzedawca - 46 ofert,
- sprzątaczką - 36 ofert,
- robotnik budowlany - 33 oferty,
- robotnik gospodarczy - 26 ofert,
- szwaczka - 22 oferty,
- murarz - 22 oferty,
- przedstawiciel handlowy - 21 ofert.

Mniejsza ilość miejsc pracy zgłaszana była w zawodach:

- pozostali pracownicy obsługi biurowej - 19 ofert,
- brukarz - 15 ofert,
- specjalista ds. marketingu i handlu - 15 ofert,
- magazynier - 14 ofert,
- mechanik samochodów osobowych - 12 ofert,
- agent ubezpieczeniowy - 11 ofert,
- pracownik ochrony mienia i osób - 11 ofert,
- kucharz - 10 ofert,
- pokojowa - 10 ofert,
- konserwator części - 10 ofert.

Najmniej ofert pracy wpłynęło m.in. w zawodach:

- wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych - 4 oferty,
- diagnosta samochodowy - 4 oferty,
- rejestratorka medyczna - 3 oferty,
- blacharz samochodowy - 3 oferty,
- mechanik pojazdów samochodowych - 3 oferty,
- pakowacz - 2 oferty,
- ubojowy - 2 oferty,
- tynkarz - 2 oferty,
- nauczyciel przedszkola - 1 oferta,
- technik elektryk - 1 oferta,
- pracownik biura podróży - 1 oferta,
- wulkanizator - 1 oferta.

W zawodach tj. geograf, technik analityk, fotograf, dietetyk, listonosz, kasjer walutowy, sanitariusz szpitalny, dekarz, stolarz meblowy, salowa, tapicer, lakiernik samochodowy, opiekunka dziecięca, konwojent nie odnotowano wolnych stanowisk pracy.

III. 2. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy wg wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty pokazuje, że najmniej trudności ze znalezieniem pracy mają osoby posiadające zawód należący do następujących dużych grup zawodów:

- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” - 0,8472
- „Operatorzy i monterzy maszyn” - 0,7654
- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” - 0,4042
- „Górnicy i robotnicy budowlani” - 0,4006
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” - 0,3425
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy” - 0,3332
- „Pracownicy obsługi biurowej” - 0,3005
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów” - 0,2381
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów” - 0,2222
- „Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia” - 0,1970
- „Pozostali specjaliści” - 0,1183
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” - 0,1146
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” - 0,1122

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się osoby posiadające zawód, dla którego wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero. Są to zawody z grupy zawodów: „Ogrodnicy”, „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia”, „Średni personel techniczny”, „Specjaliści szkolnictwa”, „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”, „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych”, „Pracownicy pozostałych specjalności”.

Najniższy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy o wartości zero wykazały grupy zawodowe: „Rolnicy”, „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”, „Kierownicy małych przedsiębiorstw”, „Kierownicy dużych i średnich organizacji”, „Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni”.

III. 3. Oferty pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności

Z 901 ofert pracy, które wpłynęły do tut. PUP w I-półroczu 2009r., najwięcej wolnych miejsc pracy (68,4% ogółu ofert pracy) było zgłoszonych przez pracodawców z sekcji PKD:

- „Budownictwo” - 167 miejsc pracy (18,5%),
- „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” - 122 miejsca pracy (13,5%),
- „Przetwórstwo przemysłowe” - 104 miejsca pracy (11,5%),
- „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” - 96 miejsc pracy (10,6%),
- „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” - 67 miejsc pracy (7,4%),
- „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” - 63 miejsca pracy (6,9%).

Mniejsza ilość ofert pracy - 30,8% ogółu - wpłynęła z następujących sekcji PKD:

- „Edukacja” - 46 ofert (5,1%),
- „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” - 44 oferty (4,8%),
- „Transport i gospodarka magazynowa” - 41 ofert (4,5%),
- „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” - 37 ofert (4,1%),
- „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” - 34 oferty (3,7%),
- „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi” - 19 ofert (2,1%),
- „Pozostała działalność usługowa” - 17 ofert (1,8%),
- „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” - 14 ofert (1,5%),
- „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” - 12 ofert (1,3%),
- „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” - 12 ofert (1,3%),
- „Informacja i komunikacja” - 5 ofert (0,5%),
- „Górnictwo i wydobywanie” - 1 oferta (0,1%).

Nie odnotowano ofert pracy z niniejszych sekcji PKD:

- „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”,
- „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące

wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”,

„Organizacje i zespoły eksterytorialne”,

„Działalność niezidentyfikowana”.

Na koniec okresu sprawozdawczego w ewidencji tut. PUP były 283 oferty pracy. Wolne miejsca pracy były przede wszystkim w poniższych sekcjach PKD:

„Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” - 62 miejsca pracy,

„Budownictwo” - 56 miejsc pracy,

„Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” - 29 miejsc pracy,

„Przetwórstwo przemysłowe” - 28 miejsc pracy,

„Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” - 23 miejsca pracy,

„Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” - 22 miejsca pracy.

IV. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi...” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, pod pojęciem analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces obserwacji zjawisk, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterminowych prognoz, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania np. systemu szkolenia bezrobotnych.

IV. 1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Jeżeli wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w przedziale $W_{n,l}^k < 0,9$ oznacza to, iż dany zawód jest zawodem nadwyżkowym.

W oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w I-półroczu 2009 roku w Piekarach Śląskich odnotowano 264 zawody nadwyżkowe. Aż 258 zawodów uzyskało wskaźnik intensywności nadwyżki zero, co oznacza, iż napływowi osób bezrobotnych w danym zawodzie nie towarzyszył napływ ofert pracy.

Do zawodów, na które jest mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy, można zaliczyć m.in.:

- ekonomista, specjalista do spraw reklamy, pedagog, technik analityk, technik elektryk, technik elektronik, technik mechanik, technik informatyk, organizator obsługi turystycznej, handlowiec, asystent ekonomiczny, fryzjer, kosmetyczka, mechanik samochodów osobowych, cukiernik, krojczy, salowa, prasowaczka, robotnik gospodarczy, specjalista ochrony środowiska, technik farmaceutyczny, technik żywienia i gospodarstwa domowego, organizator usług hotelarskich, palacz pieców zwykłych, tapicer, stolarz budowlany.

Zawody zrównoważone

Do **zawodów zrównoważonych** zalicza się zawody wykazujące równowagę na rynku pracy. W tut. PUP odnotowano zawody, których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1. Są to m.in. takie zawody jak:

- kosztorysant budowlany, inspektor budowlany, technik fizjoterapii, instruktor nauki jazdy, opiekun w domu pomocy społecznej, bufetowy, kelner, kierowca operator wózków jezdniowych.

Zawody deficytowe

W okresie sprawozdawczym odnotowano również zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) większym niż 1,1. Oznacza to, iż są to **zawody deficytowe**, na które występuje na rynku pracy zapotrzebowanie wyższe od liczby osób poszukujących zatrudnienia w tym zawodzie.

W I-półroczu 2009 roku w tut. PUP odnotowano 59 zawodów deficytowych, są to m.in.:

- pielęgniarka, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, grafik komputerowy, inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, agent ubezpieczeniowy, przedstawiciel handlowy, księgowy, sekretarka, pracownik biurowy, kasjer handlowy, zbrojarz, cieśla, tynkarz, brukarz, malarz budowlany, blacharz samochodowy, sprzątaczką, woźny.

Wśród w/w zawodów deficytowych 36 wykazało maksymalną wartość wskaźnika intensywności, co oznacza, że w okresie objętym raportem do PUP w Piekarach Śląskich zgłoszono oferty pracy w tych zawodach, lecz w ewidencji nie figurowały osoby, które mogłyby ze względu na swoje kwalifikacje wykonywać dany zawód. Do tych zawodów należą m.in. takie zawody jak:

- programista, diagnosta samochodowy, doradca inwestycyjny, lektor, pracownik biura podróży, telefonistka, monter konstrukcji aluminiowych, wiertacz odwiertów eksploatacyjnych i geofizycznych, operator maszyny tekturkowej, operator maszyn drogowych, konserwator części.

IV. 2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych /grupy zawodów wg kodu czterocyfrowego/

Analizując grupy zawodów wg kodu czterocyfrowego pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zauważa się, że wśród 194 grup zawodów przeważają zawody nadwyżkowe – 149 grup zawodów.

Z rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, iż w dość niekorzystnej sytuacji są zawody z grup, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki jest bliski zero. Są to m.in.: „Technicy mechanicy”, „Praczkarki ręczne i prasowacze”, „Kucharze”, „Nauczyciele przedszkoli”, „Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej”, „Szwaczki, hafciarki i pokrewni”.

106 grup zawodów (wg kodu czterocyfrowego) osiągnęło wskaźnik intensywności zero. Wśród nich znalazły się m.in. następujące grupy: „Technicy analityki medycznej”, „Dietetycy i żywieniowcy”, „Kierownicy działów marketingu i sprzedaży”, „Krojczołki”, „Szkolarki i pokrewni”, „Pracownicy ds. transportu”.

Grupy zawodów wykazujących równowagę na lokalnym rynku pracy to m.in.: „Operatorzy wózków podnośnikowych”, „Kelnerzy i pokrewni”, „Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi”, „Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle”, „Kreślarki, graficy komputerowi i pokrewni”.

W okresie sprawozdawczym odnotowano także grupy zawodów o wskaźniku intensywności większym niż 1,1. Są to m.in.: „Pielęgniarki”, „Betoniarki”, „Kasjerzy i sprzedawcy biletów”, „Księgowi”, „Robotnicy budowy dróg i pokrewni”, „Sekretarki”, „Pośrednicy ubezpieczeniowi”. Maksymalny wskaźnik intensywności wykazało 15 grup zawodowych.

V. Podsumowanie

Na podstawie opracowanego „*Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” można wyciągnąć następujące wnioski:

1. Na przestrzeni I-półrocza 2009 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zwiększyła się z 1957 osób (styczeń 2009 r.) do 2150 osób bezrobotnych (stan na 30.06.2009 r.).
2. Nastąpił wzrost stopy bezrobocia z 10,90% (styczeń 2009 r.) do 11,9% (na koniec okresu sprawozdawczego) tj. o 1%.
3. Duże szanse na otrzymanie oferty pracy mieli: sprzedawcy, pracownicy biurowi, robotnicy budowlani, robotnicy gospodarczy, brukarze, murarze, przedstawiciele handlowi, szwaczki, magazynierzy.
4. Pod koniec okresu sprawozdawczego najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w zawodach: sprzedawca, robotnik gospodarczy, szwaczka, krawiec, ślusarz, górnik eksploatacji podziemnej, robotnik budowlany, pracownik biurowy, asystent ekonomiczny.
5. Znaczna część bezrobotnych to osoby bez doświadczenia zawodowego, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych bądź posiadają wykształcenie na poziomie zawodowym.
6. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 22,9% ogółu osób zarejestrowanych w tut. PUP
7. W Piekarach Śląskich można zaobserwować większy zasięg bezrobocia długotrwałego wśród kobiet niż mężczyzn. W końcu okresu sprawozdawczego w tut. Urzędzie zarejestrowanych było 319 kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy tj. 64,7% ogółu osób długotrwale bezrobotnych.
8. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż lokalny rynek pracy jest zróżnicowany. Niemniej jednak częściej występują na tut. rynku pracy zawody nadwyżkowe.
9. Zawód sprzedawcy jest zawodem odznaczającym się największą liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych (197 osób), dużym napływem (144 osoby) oraz znaczną ilością złożonych ofert pracy (46 ofert).
10. Do zawodów nadwyżkowych można zaliczyć zawody tj.: ekonomista, specjalista do spraw reklamy, pedagog, technik analityk, technik elektryk, technik elektronik, technik mechanik, technik informatyk, organizator obsługi turystycznej, handlowiec, asystent ekonomiczny, fryzjer, kosmetyczka, mechanik samochodów osobowych, cukiernik, krojczy,

salowa, prasowaczka, robotnik gospodarczy, specjalista ochrony środowiska, technik farmaceutyczny, technik żywienia i gospodarstwa domowego, organizator usług hotelarskich, palacz pieców zwykłych, tapicer, stolarz budowlany.

11. Zawody zrównoważone występujące na lokalnym rynku pracy to m.in.: kosztorysant budowlany, inspektor budowlany, technik fizjoterapii, instruktor nauki jazdy, opiekun w domu pomocy społecznej, bufetowy, kelner, kierowca operator wózków jezdniowych.

12. W okresie sprawozdawczym odnotowano także zawody deficytowe, takie jak: pielęgniarka, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, grafik komputerowy, inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, agent ubezpieczeniowy, przedstawiciel handlowy, księgowy, sekretarka, pracownik biurowy, kasjer handlowy, zbrojarz, cieśla, tynkarz, brukarz, malarz budowlany, blacharz samochodowy, sprzątaczką, woźny.